

Trasa: Kościół poklasztorny – Seminarium – Dom rodzin – fara

Rynek w Kcyni: prace Efrema – kto zna?

1. Kościół poklasztorny – u schyłku życia – odprawiał msze przy bocznym ołtarzu

- wspomnienie Pawła Cieślewicza:

Pamiętam, że pojawienie się ojca Efrema w Kcyni wzbudziło emocje. Na pierwszy rzut oka był na pewno postacią trochę tajemniczą. Artysta, zakonnik, odprawiający Msze św. w nietypowych godzinach, przy bocznym ołtarzu. Miałem wtedy 6 lat, i na pewno trochę w pamięci zlewa mi się to, co sam pamiętam z tym, co na ten temat opowiadała mi moja mama w późniejszych latach.

Do końca nie znalazłem odpowiedzi na fundamentalne dla ministranta pytanie: skąd wiedziałem, o której godzinie ojciec Efrem przyjdzie do klasztoru, a przychodził w naprawdę różnych godzinach? Z tego, co się dowiedziałem wynikało, że był jakiś system powiadamiania pomiędzy jego siostrą a moją mamą. Należy dodać, że nie chodziłem jeszcze do szkoły, przedszkolakiem też nie byłem, czyli godzina była zasadniczo obojętna.

Wbrew pozorom, podczas sprawowania eucharystii nie byliśmy z ojcem Efresem sami w pustym kościele. Zdarzało się, że ktoś, kto zajął do kościoła w tym czasie, to już zostawał do jej końca. Atmosfera tych Mszy przyciągała, była na pewno inna i nietypowa, cicha i nieco tajemnicza, tym bardziej, jak wyżej napisałem, odprawiana przy bocznym ołtarzu.

O tym, że zostałem jego ministrantem zdecydowało m.in. to, że mieszkałem w pobliżu obu kościołów, w domu pomiędzy ówczesnym zegarmistrzem a przedszkolem, oraz to, że pomimo bardzo młodego wieku byłem już „doświadczonym” ministrantem z rocznym stażem. Przed i po Mszy często pełniłem też funkcję kościelnego, który nie zawsze w tym czasie był w kościele.

2. Seminarium Nauczycielskie – strajk szkolny - wydarzenie, które go uformowało

1908 r. kończy naukę w szkole powszechnej

1906/1907 r. – bierze udział w strajku – to wydarzenie uformowało jego patriotyzm

Cyt. Z pamiątkowej tablicy umieszczonej w kościele kapucynów przy ul. Miodowej w Warszawie:

Mam jedno tylko pragnienie, spoczywać w ojczystej ziemi, za której Ojciec nasz byłem katowany w strajku szkolnym. (o. Efrem)

Po szkole w Kcyni – terminuje 3 lata u Wiktora Gosienieckiego w Gnieźnie – rozpoznano jego zdolności artystyczne

1911 r. – wyjeżdża do Berlina

Bierze udział w I wojnie św. – protestuje przeciwko spaleniu katedry w Reims – za wypowiedź: Niemcy przegrają wojnę, musi być kara za takie barbarzyństwo zostaje karnie przeniesiony jako strażnik do więzienia we Wrocławiu.

W czasie wojny poznaje o. Efrema Facon, Belga, pod którego wpływem podejmuje decyzję o wstąpieniu do kapucynów. Dlatego przyjmuje takie imię.

3. Dom rodzin

6 kwietnia 1894 r. – przychodzi na świat – syn Franciszka (krawca – inne źródła: rzemieślnika) i Katarzyny z Kamińskich.

Ma dwie siostry – Helenę i Jadwigę

Do wyjaśnienia: skąd rodzina Klawitterów wzięła się w Kcyni?

4. Fara

- Chrzcielnica – poproszony o jej odnowienie przez ks. proboszcza Kazimierza Sojkę

- Witraże wg jego projektu przedstawiające sceny z życia Jezusa i Maryi.

5. Fotografia o. Efrema i okoliczności jej odnalezienia na strychu plebanii kościoła farnego

6. Obieżyświat: Czechy, Belgia, Hiszpania,

- wszechstronnie wykształcony

- władał 8 językami, znał na pamięć długie fragm. Pisma św., dzieł klasycznych: Iliady i Odysei

- wspomnienie ze wspólnej podróży do Niepokalanowa – sfatygowana książeczka Iliady, którą nosił przy sobie.

Ale i patriota: udział w strajku szkolnym uformował go, urna z ziemią ojczystą którą trzymał przy swoim postaniu.

7. Opiekunowie drogi artystycznej: kard. Mercier – to przez niego był wyświęcony, przyjaźń z kardynałem i Prymasem Belgii; Prymas Hlond.

8. 8 . Inne prace w regionie:

Smogulec kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej i bł. Marii Karłowskiej,

Inowrocław kościół św. Józefa

9. Trudny charakter: samowolnie przeniósł się do Belgii w 1922 r. – pojechał do rodziny do Kcyni, a stamtąd do Belgii

Dojrzały wiek wstąpienia do zakonu – 26 lat – trudno się przystosowywał do narzuconych ograniczeń

Prośba o wydalenie Efrema z zakonu – Belg zakonnik nie widzi podstaw do wydalenia.

10. Dotychczasowe działania w Kcyni popularyzujące osobę i dorobek o. Efrema – symposium z 1989 r. , odsłonięcie tablicy pamiątkowej na elewacji domu przy ul. Ogrodowej.

Opracowała: Justyna Makarewicz/Dźwiękowe Archiwum Kcyni

Na podstawie: Zanurzony w Pięknie. Efrema Maria z Kcyni 1894-1970. Wiesław Block (red. naukowy), Warszawa 2020.